

УДК 658.56

Студніцький І. - ст. гр. БМ-31

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ І ВИЗНАЧЕННЯ ЗІ СТАНДАРТИЗАЦІЇ

Науковий керівник: асистент Гринчуцька С.В.

Стандартизація - діяльність, що полягає у встановленні положень для загального і багаторазового застосування щодо наявних чи можливих завдань з метою досягнення оптимального ступеня впорядкування у певній сфері, результатом якої є підвищення ступеня відповідності продукції, [процесів](#) та послуг їх функціональному призначенню, усуненню бар'єрів у [торгівлі](#) і сприянню науково-технічному співробітництву.

Стандартом називається [документ](#), в якому в цілях добровільного багатократного використання встановлюються характеристики продукції, правила здійснення і характеристики процесів виробництва, експлуатації, зберігання, перевезення, реалізації і утилізації, виконання робіт або надання послуг. Стандарт також може містити вимоги до термінології, символіки, упаковки, маркування або етикеток і правил їх нанесення.

Види стандартизації: міжнародна стандартизація - стандартизація, що проводиться на міжнародному рівні та участь у якій відкрита для відповідних органів усіх країн; регіональна стандартизація - стандартизація, що проводиться на відповідному регіональному рівні та участь у якій відкрита для відповідних органів країн певного географічного або економічного простору; національна стандартизація - стандартизація, що проводиться на рівні однієї країни.

Об'єктами стандартизації є [продукція](#), [процеси](#) та [послуги](#), зокрема матеріали, складники, обладнання, системи, їх сумісність, правила, процедури, функції, методи чи діяльність, персонал і органи, а також вимоги до [термінології](#), позначення, [фасування](#), [пакування](#), [маркування](#), [етикетування](#).

Метою стандартизації в Україні є забезпечення раціонального використання [природних ресурсів](#), відповідності об'єктів стандартизації їх функціональному призначенню, інформування [споживачів](#) про [якість продукції](#), [процесів](#) та послуг, підтримка розвитку і міжнародної [конкурентоспроможності](#) продукції та торгівлі [товарами](#) і послугами. Завдання стандартизації полягають у: економії всіх видів [ресурсів](#); безпеки продукції, [робіт](#) і [послуг](#) для [довкілля](#), [життя](#), [здоров'я](#) і майна; безпеці господарських об'єктів з врахуванням ризику виникнення природних і техногенних [катастроф](#) і інших [надзвичайних ситуацій](#); технічній і інформаційній сумісності, а також взаємозамінюваності продукції; якості продукції, робіт і послуг відповідно до рівня розвитку [науки](#), [техніки](#) і [технології](#); єдності вимірів; обороноздатності і мобілізаційній готовності країни.

Стандартизація, як основа технічного регулювання, (діяльність, що спрямована на досягнення оптимального ступеня впорядкованості за даних умов) знаходить дуже широке застосування майже в усіх галузях, вона чітко встановлює вимоги до продукції (військове [озброєння](#), атомна енергетика, [аерокосмічна галузь](#) тощо) та питань [безпеки](#), вона дозволяє досягати рівня стандартної (базової) або навіть конкурентоспроможної якості (наприклад, на рівні галузевих стандартів) відповідно до мети застосування.

Національна стандартизація через процес гармонізації з міжнародними нормативними документами, що отримали міжнародне визнання, служить перепусткою на світові ринки для вітчизняних виробників.